

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ : ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ/ Γ' ΕΠΑΛ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 28/08/19

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Η καθημερινή εικόνα στους δρόμους των μεγαλουπόλεων με τα δεκάδες παιδιά να εργάζονται ατελείωτες ώρες και παράλληλα σε απάνθρωπες συνθήκες, που ούτε οι μεγάλοι θα άντεχαν, αποτελεί αδιάψευστο μάρτυρα πως η εποχή μας άδικα διεκδικεί τον τίτλο «πολιτισμένη». Η ανεμελιά, το παιχνίδι, τα ξέγνοιαστα μαθητικά χρόνια, οι παιδικές φιλίες, η θαλπωρή, το χάδι, το γέλιο, τα φιλά είναι άγνωστα για παιδιά που αναγκάστηκαν να ενταχθούν –από την τρυφερή τους κιάλας ηλικία– στον χώρο της εργασίας και της παραγωγής. Σε έναν χώρο που τους δείχνει το πιο σκληρό του πρόσωπο κλέβοντας την παιδικότητά τους και στερώντας τους το δικαίωμα να ονειρευτούν μια καλύτερη ζωή.

Τα παιδιά, εργαζόμενα σε άθλιο εργασιακό περιβάλλον και υπό απάνθρωπες συνθήκες, ουσιαστικά κακοποιούνται. Φοβισμένα παιδιά, υπάκουα, υποτακτικά στις επιθυμίες των εργοδοτών τους. Παιδιά που ωριμάζουν πρόωρα και με τρόπο σκληρό, παιδιά που ξέχασαν πώς είναι να χαμογελούν, παιδιά των οποίων το μέλλον διαγράφεται ζοφερό και αβέβαιο. Προκαλούνται σε αυτά ψυχικά και σωματικά τραύματα, τα οποία μεταφέρουν σε όλη τους τη ζωή, γεγονός που θα τα εμποδίσει όχι μόνο να ολοκληρωθούν σωματικά και ψυχικά, αλλά και να ενταχθούν στην κοινωνία –αν προλάβουν– μεγαλώνοντας.

Και όσοι αφελώς πιστεύουν πως τα φαινόμενα της παιδικής εργασίας/εκμετάλλευσης παρατηρούνται μόνο στις υποανάπτυκτες χώρες απλά εθελουφυλούν για να αποποιηθούν τις ευθύνες τους. Η πραγματικότητα έρχεται να καταρρίψει τον μύθο πως η παιδική εργασία είναι «προνόμιο» μόνο των φτωχών κρατών. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η Claire Brisset στη Le Monde Diplomatique, «η έλλειψη κανονισμών και οι ισχυροί μηχανισμοί διάβρωσης του δικαστικού και πολιτισμικού συστήματος προστασίας των παιδιών βρίσκονται σε πλήρη δράση και εξηγούν την ισχυρή επιδείνωση της κατάστασης τα τελευταία 20 χρόνια». Συνεπώς η λέξη «ευημερία» είναι ατυχής και άνευ ουσίας, αφού δεν εμπεριέχει την προάσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών. (...)

Η εξαθλιωμένη εικόνα των παιδιών-εργατών πιστοποιεί πως τα δικαιώματα του παιδιού (ασφάλεια, εκπαίδευση και αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης) συνθλίβονται με την ίδια ευκολία που συνθλίβονται τα δάχτυλά τους στις βαριές εργασίες. Με την ίδια ευκολία που συνθλίβεται η ψυχή τους από την ανάγκη τους για επιβίωση. Η παιδική εργασία-εκμετάλλευση δεν είναι σύγχρονο φαινόμενο, αλλά αναντίρρητα έχει γιγαντωθεί λόγω κρίσης και για τον λόγο αυτό οφείλουμε να το προσεγγίσουμε με υπευθυνότητα.

Κι αν καμιά φορά σκύβουμε το κεφάλι περνώντας μπροστά από παιδιά εργάτες–δούλους, είναι από ντροπή και γιατί ξέρουμε πως είναι αλήθεια αυτό που η Γαλάτεια Καζαντζάκη έγραψε: «από την κόλασή μου σου φωνάζω, εικόνα σου είμαι κοινωνία και σου μοιάζω».

Δρ. Πολύβιος Ν. Πρόδρομος

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα.

A1. Να χαρακτηρίσετε ως σωστές («Σ») ή λανθασμένες («Λ») τις παρακάτω προτάσεις και να τεκμηριώσετε τον χαρακτηρισμό με συγκεκριμένες αναφορές στο κείμενο:

- α) Η παιδική εργασία δεν επιτρέπει την ομαλή κοινωνικοποίηση των παιδιών.
- β) Η παιδική εργασία είναι φαινόμενο που συναντάται μόνο στις φτωχές χώρες.
- γ) Η παιδική εργασία έχει περιοριστεί στη σύγχρονη εποχή.

[Μονάδες 9]

A2. Να εντοπίσετε και να σχολιάσετε δύο σημεία του κειμένου όπου ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ως τρόπο πειθούς την επίκληση στην αυθεντία.

[Μονάδες 6]

2η δραστηριότητα

A3. Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη και τον τρόπο ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου του κειμένου («*Η καθημερινή εικόνα ... μια καλύτερη ζωή*»)

[Μονάδες 5]

A4. Να δώσετε έναν τίτλο στο κείμενο.

[Μονάδες 3]

A5. α) Να δώσετε από ένα αντώνυμο για τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:
απάνθρωπες, άγνωστα, καταρρίψει, επιδείνωση

[Μονάδες 4]

β) Να εντοπίσετε στο κείμενο τρία παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας.

[Μονάδες 3]

3η δραστηριότητα

A6. Σύμφωνα με το συντάκτη του κειμένου η παιδική εργασία προσβάλλει την έννοια του πολιτισμού. Σε άρθρο σας, που θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας, να καταγράψετε τις επιπτώσεις του φαινομένου στα παιδιά (200 - 250 λέξεις).

[Μονάδες 20]

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Η ποιήτρια Βασιλική Δεδούση είναι φιλόλογος. Με την ευαίσθητη ποιητική της γραφή προσεγγίζει στα προβλήματα του σύγχρονου ανθρώπου εγείροντας προβληματισμούς και συναισθήματα στον αναγνώστη.

Όταν Άγγελοι κλαίνε

Όταν Άγγελοι κλαίνε το χάραμα,
είναι που ξυπνούν παιδιά για τη δουλειά,
(σκλάβοι-παιδιά, εκατομμύρια τέσσερα)
κι εμείς αδιαφορούμε...
Όταν Άγγελοι κλαίνε την αυγή,
είναι που παιδιά δε θα παίζουν και σήμερα, δε θα πάνε σχολειό,
δε θα γελάσουν αμέριμνα
κι εμείς αδιαφορούμε...
Πέτρες θα σπάσουν,
χαλιά θα υφάνουν,
καφέ θα μαζέψουν,
μπάλες και ό,τι άλλο θα κατασκευάσουν,
παιδάκια-σκλάβοι του 21ου αιώνα,
κι εμείς αδιαφορούμε...
όνειδος και απέραντη αισχύνη μας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα

B1. Να παρουσιάσετε σε ένα κείμενο 50-60 λέξεων το βασικό θέμα του ποιήματος.

[Μονάδες 15]

2η δραστηριότητα

B2. Ποιος ο ρόλος της επανάληψης του στίχου: «κι εμείς αδιαφορούμε...» στη δομή και το περιεχόμενο του ποιήματος;

[Μονάδες 7]

B3. Να καταγράψετε μία μεταφορά και μία εικόνα μέσα στο ποίημα και να σχολιάσετε τη λειτουργία τους.

[Μονάδες 8]

3η δραστηριότητα

B4. Ποιες σκέψεις και συναισθήματα σας δημιουργεί η ανάγνωση του ποιήματος; Να τα εκφράσετε σε ένα κείμενο 100 – 150 λέξεων.

[Μονάδες 20]

Φροντιστήρια Εν-τάξη